

Αγγ. Σικελιανός: “Οι φοβερές σημαίες, ξεδιπλωθείτε στον αέρα!”

/ [Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)

Κορυφαίος Έλληνας ποιητής. Το έργο του διακρίνεται από έντονο λυρισμό και ιδιαίτερο γλωσσικό πλούτο.

Ο Άγγελος Σικελιανός γεννήθηκε στις 15 Μαρτίου 1884 στη Λευκάδα. Ήταν το τελευταίο από τα πέντε παιδιά του Ιωάννη Σικελιανού, καθηγητή της ιταλικής και γαλλικής γλώσσας στο τοπικό γυμνάσιο και Χαρίκλειας Σικελιανού, καλλιεργημένης και αρχοντικής γυναίκας.

Το 1900 ήλθε στην Αθήνα για να σπουδάσει νομικά, αλλά τα εγκατέλειψε πολύ νωρίς για να αφιερωθεί ολόψυχα στην ποιητική δημιουργία, ύστερα από ένα μικρό πέρασμα στο θεατρικό σανίδι ως ηθοποιός. Τον Αύγουστο του 1906 θα γνωρίσει την εύπορη αμερικανίδα Εύα Πάλμερ (1874-1952), την οποία θα νυμφευτεί τον επόμενο χρόνο.

Το 1907 ταξιδεύει στην Αίγυπτο, όπου εργαζόταν ο μεγαλύτερος του αδελφός και σε μία εκδρομή του στη Λιβυκή Έρημο θα γράψει την ποιητική σύνθεση «Αλαφροΐσκιωτος», η κυκλοφορία του οποίου το 1909 θα αποτελέσει εκδοτικό γεγονός. Το πρώτο του αυτό έργο είναι ένας αληθινός ύμνος προς την ελληνική φύση, γραμμένος με θαυμαστή δύναμη και με αδρούς πρωτότυπους στίχους.

Κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων (1912-1913), στους οποίους πήρε μέρος, έγραψε πατριωτικά ποιήματα, που δημοσιεύθηκαν σ' εφημερίδες, περιοδικά και στη ποιητική συλλογή «Στίχοι» (1921). Έγραψε επίσης και δημοσίευσε από το 1915 έως το 1918 τον «Πρόλογο στη ζωή», αποσπάσματα από το «Πάσχα των Ελλήνων», το «Δελφικό Λόγο» και μελέτες. Είχε άφθονα οικονομικά μέσα και βρήκε τη ευκαιρία να μελετά διαρκώς, να γράφει απερίσπαστα και να ταξιδεύει.

Μαζί με την αμερικανίδα σύζυγό του, ο Σικελιανός συνέλαβε το σχέδιο ν' αναστήσει τη Δελφική Αμφικτυονία. Οργάνωσαν το 1927 και το 1930 με δικά τους έξοδα τις «Δελφικές Εορτές», με παραστάσεις αρχαίων τραγωδιών, με αγώνες και λαϊκές εκθέσεις, που τράβηξαν την προσοχή του κόσμου.

Η ποιητική έμπνευση του Σικελιανού αυτή την εποχή και αρκετά χρόνια αργότερα αντλεί τα θέματά της από τον αρχαίο ελληνικό κόσμο, από τη μυθολογία και το μυστικισμό (ορφισμός κλπ.), από τη θρησκεία και την ιστορία. Τέτοιες είναι οι τραγωδίες του: «Διθύραμβος του Ρόδου» (1933) και «Ο Δαίδαλος στην Κρήτη», καθώς και πολλά ποιήματα.

Ιδιαίτερη αξία έχει η ποιητική δημιουργία του Σικελιανού, από την εποχή που στον ορίζοντα άρχισαν να φαίνονται τα πρώτα σημάδια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Τότε η ποίησή του πήρε κοινωνικό περιεχόμενο, μέσα από τις τραγωδίες «Η Σίβυλλα» (1940), «Ο Χριστός στη Ρώμη» (1946), «Ο θάνατος τον Διγενή» (1948) και «Ο Ασκληπιός».

Τον Μάρτιο του 1938 γνωρίζει την Άννα Καραμάνη (1904-2006), σύζυγο του φυματιολόγου Γεωργίου Καραμάνη. Η γνωριμία τους εξελίσσεται σε βαθύ έρωτα και ο Σικελιανός ζητάει από την Εύα να χωρίσουν. Αυτή συναινεί, όπως και ο γιατρός Καραμάνης. Ο γάμος τους θα γίνει στις 17 Ιουνίου του 1940.

Την περίοδο της Κατοχής έγραψε και κυκλοφόρησε κρυφά τα «Ακριτικά» (1941-1942), που ήταν μία κραυγή πόνου του σκλαβωμένου Ελληνισμού. Στις 28 Φεβρουαρίου 1943 απήγγειλε στην κηδεία του Κωστή Παλαμά το περίφημο ποίημά του, που αρχίζει με τους στίχους «Ηχήστε οι σάλπιγγες», που είχε γράψει λίγες ώρες νωρίτερα.

Το 1945 θα είναι υποψήφιος με τον Καζαντζάκη για την Ακαδημία Αθηνών. Αντ' αυτών θα εκλεγεί ο Σωτήρης Σκίπης. Το 1946 θα προταθεί για το Νόμπελ Λογοτεχνίας, όπως και ο Καζαντζάκης, με πρωτοβουλία σημαντικών προσωπικοτήτων των γραμμάτων (Πολ Ελιάρ, Αντρέ Ζιντ, Χένρι Μίλερ, Ευγένιος Ο' Νηλ κ.ά.). Η υποψηφιότητά τους θα τορπιλιστεί από την κυβέρνηση Τσαλδάρη, με το πρόσχημα ότι έτσι θα βραβευόταν η Αριστερά στην Ελλάδα. Το 1947 θα εκδοθεί συγκεντρωμένο σε τρεις τόμους το ποιητικό του έργο, το ποιητικό του έργο υπό τον τίτλο «Λυρικός Βίος».

Ο αποκαρδιωμένος Σικελιανός έχει να παλαίψει τώρα με τα σοβαρά προβλήματα της υγείας του και με τη φτώχεια. Στις 4 Ιουνίου 1951 από λάθος της οικιακής βοηθού του αντί για το φάρμακό του λαμβάνει απολυμαντικό, με αποτέλεσμα να υποστεί σοβαρά εγκαύματα στα αναπνευστικά του όργανα. Στις 19 Ιουνίου 1951 θα αφήσει την τελευταία του πνοή στην κλινική «Η Παμμακάριστος» της Αθήνας.

Απόσπασμα από το ποίημα “Ηχήστε οι σάλπιγγες”

Ηχήστε οι σάλπιγγες...

Καμπάνες βροντερές, δονήστε σύγκορμη τη χώρα πέρα ως πέρα...

Βογκήστε τύμπανα πολέμου...

Οι φοβερές σημαίες, ξεδιπλωθείτε στον αέρα!

Σ' αυτό το φέρετρο ακουμπά η Ελλάδα!

Ένα βουνό με δάφνες αν υψώσουμε ως το Πήλιο κι ως την Όσσα, κι αν το πυργώσουμε ως τον έβδομο ουρανό, ποιόν κλεί, τι κι αν το πεί η δικιά μου γλώσσα;

Μα εσύ Λαέ, που τη φτωχή σου τη μιλιά, Ήρωας την πήρε και την ύψωσε ως τ' αστέρια, μεράσου τώρα τη θεϊκή φεγγοβολιά της τέλειας δόξας του,

ανασήκωσ' τον στα χέρια γιγάντιο φλάμπουρο κι απάνω από μας που τον υμνούμε με καρδιά αναμμένη, πες μ' ένα μόνο ανασασμόν:

“Ο Παλαμάς !”, ν' αντιβογκήσει τ' όνομά του η οικουμένη !